

QUELLEN UND LITERATUR

A. QUELLEN

In dem umfangreichen und verschiedenartigen Komplex von Quellen, die es ermöglichen, den Umfang und Charakter der tschechischen Bibliotheken und ihrer Entwicklung während des Feudalismus zu erkennen, wurden vor allem folgende in Betracht gezogen:

1. Handschriften, Wiegendrucke und alte Drucke der tschechischen Bibliotheken (vor allem in den reichen Beständen der UB Prag, UB Brno, UB Olomouc) und in einigen Archiven so vor allem in StA Brno, StA Opava — Zweigstelle Olomouc, StA Třeboň u. a.). Von ausländischen Bibliotheken wurden insbesondere die schwedischen Bibliotheken (Stockholm, Uppsala), die Nationalbibliothek in Wien u. a. berücksichtigt (begrifflicher Weise nur aus der Literatur — wie Verzeichnisse, Mitteilungen, Studien — nur in Einzelfällen wurden Photokopien oder Mikrofilme einzelner Bücher benutzt).
2. Verschiedenste Bücherverzeichnisse (Inventarverzeichnisse u. ä.) aus der Zeit vor 1620, die in handschriftlichem und diplomatischem Material enthalten sind. Was das diplomatische Material betrifft, wurden vor allem die Bestände unserer wichtigsten Staats- und Stadtarchive (Archive in Praha, Brno, Olomouc, Jihlava, Znojmo, Louny, Plzeň, Kutná Hora, Třeboň u. a.) durchgesehen. Dabei konzentrierten wir uns:
 - a) bei den Urkunden auf Testamente,
 - b) bei Amtsbüchern auf die Bücher der Nachlassverzeichnisse, auf Testamentbücher u. ä.
 Aus dem Archiv der Hauptstadt Prag wurden exzerpiert:

Buch der Nachlassverzeichnisse aus den J.	1584—1597	Nr. 1173
— " —	1596—1618	1174
— " —	1615—1627	1175
— " —	1576—1617	1208
— " —	1618—1767	1209
— " —	1577—1610	1210
— " —	1577—1605	1211
— " —	1604—1684	1212
— " —	1577—1608	1213
— " —	1605—1658	1214
— " —	1571—1608	1217
— " —	1612—1694	2135
Gedenkbuch aus den J.	1422—1480	116
— " —	1518—1528	823
Testamentbuch aus den J.	1514—1543	Nr. 1015
— " —	1522—1534	1017
Aus anderen Archiven:		
Stadtarchiv Olomouc:		
Liber antiquus contractuum et testamentorum	1492—1533	Nr. 7
Liber debitorum et testamentorum	1495—1534	65
Liber testamentorum	1511—1541	138
— " —	1541—1557	139
— " —	1572—1623	140
Inventaria iudicialia	1522—1564	120
— " —	1579—1585	121
— " —	1618—1622	122

Stadtarchiv Jihlava:		
Liber testamentorum	1544—1578	
— " —	1578—1624	
Stadtarchiv Znojmo:		
Erbthailungsbuch	1607—1634	Nr. 810
Testamentbuch	1421—1529	811
— " —	1529—1586	812
— " —	1592—1678	813

Die Bestände weiterer Archive wurden vielfach aus der Literatur herangezogen (Studien über Bibliotheken, die sich auf Testamente und Inventarbücher u. ä. stützen). So war es z. B. im Falle von Beroun (Vávra), Louny (Dušek), Moravská Třebová (Grolig) u. ä.

B. LITERATUR

Das vorliegende Literaturverzeichnis stellt nur einen Überblick der häufiger und in der Arbeit zitierten Literatur dar. Es wird hier daher keine grundlegende Literatur, wie z. B. Handbücher, Bibliographien (Bibliografie české historie, L'année philologique u. ä.), Enzyklopädien (Paulys Real-Encyclopädie d. class. Altertumswissenschaft u. ä.), Editionen (MGH, FRB u. ä.), Verzeichnisse von Handschriften, Wiegendrucke und alten Drucken (d. h. im Grunde die, die man durchsehen müsste — einschliesslich der Verzeichnisse von Bohemica im Ausland — die jedoch für die Arbeit keinen direkten Nutzen hatten), Verzeichnisse von Archivmaterialien (Archivführer, Inventarverzeichnisse u. ä.), verschiedene Literaturgeschichte (TEUFFEL, SCHANZ, SCHMIDT—STAHLIN, JAKUBEC, VLČEK, HRABAK u. ä.), Geschichte der einzelnen Wissenschaftszweige, des Schulwesens u. ä., grundlegende Arbeiten über die tschechische und allgemeine Kulturentwicklung, Arbeiten über die Problematik des Humanismus und der Renaissance, eine Vielzahl von Teilstudien über die Geschichte einzelner Bibliotheken in den böhmischen Ländern usw. Obwohl auch diese Literatur selbstverständlich für die Arbeit eine nicht weniger bedeutsame Stütze war, kann sie hier wegen ihres grossen Umfanges nicht angegeben werden.

ANSPACH A. E., Das Fortleben Isidors im VII. bis IX. Jahrhundert, *Miscellanea Isidoriana*, Roma 1936, S. 323—356.

ANTOLOGIE z dějin československé filosofie I. (Red. R. KALIVODA, J. ZUMR), Praha 1963.

BALBÍN B., *Bohemia docta, Pars III.: De bibliothecis et manuscriptis codicibus in Bohemia* (ed. R. VNGAR), Pragae 1780.

BARTOŠ F. M., *Catalogus codicum manu scriptorum musei nationalis Pragensis I—II*, Pragae 1926—1927.

BEČKA J.—URBÁNKOVÁ J., *Katalogy knihoven kolejí Karlovy university*, Praha 1948.

BECKER G., *Catalogi bibliothecarum antiqui*, Bonnae 1885.

BURCKHARDT J., *Die Kultur der Renaissance in Italien I—II*, 12. Ausg., Leipzig 1919.

BURDACH K., *Vom Mittelalter zur Reformation IV*, Berlin 1929 — VI, Berlin 1930—1935 — VII, Berlin 1933.

BURSIAN C., *Geschichte der classischen Philologie in Deutschland von den Anfängen bis zur Gegenwart*, München—Leipzig 1883.

COLLIJN I., *Katalog öfver Västerås läroverksbiblioteks inkunabler*, Uppsala 1905.

COLLIJN I., *Katalog der Inkunabeln der kgl. Universitätsbibliothek zu Uppsala*, Uppsala—Leipzig 1907.

COLLIJN I., *Katalog der Inkunabeln der kgl. Bibliothek in Stockholm I*, Stockholm 1914.

COLLIJN I., *Rožmberská knihovna, Vraikon 2* (1915), S. 4—5, 20—23, 37—41.

COMPARETTI D., *Virgilio nel medio evo*, 2. ed., Firenze 1896.

CURTIUS E. R., *Europäische Literatur und lateinisches Mittelalter*, 2. Ausg., Bonn 1953.

CVRČEK J., *Studenti bratřští v cizině*, ČCM 83 (1909), S. 211—215, 401—406.

ČAPEK J. B., *Václav Klement Zebrácký a jeho poesie politická*, Universitas Carolina 1955, Vol. 1, *Philologica 2*, S. 155—184.

ČERNÁ M. L., *Studenti ze zemí českých na francouzských universitách*, ČCH 40 (1934), S. 347—362, 548—564.

- DIECK A., Zur Geschichte der Frankfurter Büchermesse 1462—1792, Frankfurt a. M. 1921.
- DOKOUPIL V., Soupisy prvotisků spravovaných UK v Brně. Bd. 4: Klášterní knihovna v Rajhradě, Brno 1955.
- DOKOUPIL V., Soupis rukopisů knihovny augustiniánů na Starém Brně, Praha 1957.
- DOKOUPIL V., Soupis rukopisů mikulovské dietrichsteinské knihovny, Praha 1958.
- DOKOUPIL V., Soupis rukopisů z knihovny minoritů v Brně, františkánů v Moravské Třebové a premonstrátů v Nové Říši, Praha 1959.
- DOKOUPIL V., Soupisy tisků 16. stol. z fondů UK v Brně. Bd. 2: Tisky 16. stol. z knihovny benediktinů v Rajhradě, Brno 1959.
- DOKOUPIL V., Soupis rukopisů knihovny benediktinů v Rajhradě (Manuskript).
- DOLCH W., Katalog der deutschen Handschriften der k. k. Off.- und Universitätsbibliothek zu Prag. I. Teil. Die Handschriften bis etwa z. J. 1500, Prag 1909.
- DUŠEK V. J., Archiv král. města Loun, VKCSN 1898, XIII.
- DVORSKÝ F., Paměti o školách českých, Praha 1886.
- d'ELVERT Ch., Geschichte und Beschreibung der königlichen Bergstadt Iglau, Brünn 1850.
- d'ELVERT Ch., Die Bibliotheken und andern wissenschaftlichen, Kunst- und Alterthums-Sammlungen, Schriften der historisch-statistischen Sektion der k. k. mähr. schles. Gesellschaft des Ackerbaues, der Natur- und Landeskunde, 3. Heft, Brünn 1852.
- FIALA Z., Čtení o Karlu IV. a jeho době (Einleitung), Praha 1958.
- FLAJSHANS V., Knihy české v knihovnách švédských i ruských, Praha 1897.
- FLODR M., Středověké seznamy rukopisů jako historický pramen, ČMM 77 (1958), S. 1—28.
- FLODR M., Olomoucká kapitulní knihovna a její inventáře na počátku 15. stol., SPFFBU 1958, C 5, S. 76—97.
- FLODR M., České knihovny doby feudální (K problémům jejich studia), SPFFBU 1962, C 9, S. 67—78.
- FLODR M., Les auteurs grecs et romains dans la bibliothèque Bohuslav Hasichteinský de Lobkovitz. SPFFBU 12 (1963), E 8, S. 115—119.
- FLODR M., La littérature historique grecque et latine dans les bibliothèques de Bohême avant 1620. SPFFBU 13 (1964), C 11, S. 91—100.
- FONTAINE J., Isidore de Seville et la culture classique dans l'Espagne visigothique I—II, Paris 1959.
- GENZSCH H. A., Johannes von Hohenmauth, alias von Neumarkt, ZVGS 1935, S. 89—120.
- GESCHICHTE der Textüberlieferung der antiken und mittelalterlichen Literatur. Band I. Antikes und mittelalterliches Buch- und Schriftwesen. Überlieferungsgeschichte der antiken Literatur. Von H. Hunger, O. Stegmüller, H. Erbse, M. Imhof, K. Büchner, H. G. Beck, H. Rüdiger. Zürich 1961.
- GOLLOB E., Verzeichniss der griechischen Handschriften in Oesterreich ausserhalb Wiens, Sitzber. d. phil.-hist. Kl. d. Akad. d. Wiss. Wien, Bd. 146, 7 Abh.
- GRABMANN M., Die Geschichte der scholastischen Methode I—II, Berlin 1957.
- GROLIG M., Die Bibliothek des Ladislaus von Boskowitz (1485—1520) in Mährisch-Trübau, Mitt. d. österr. Vereins f. Bibliothekswesen 7 (1903), S. 149—158.
- GROLIG M., Buechersammlungen des XVII. Jahrhunderts in Mährisch-Trübau, Mitt. d. österr. Vereins f. Bibliothekswesen 9 (1905), S. 57—64.
- IIARNACK A., Geschichte der altchristlichen Literatur bis Eusebius I—II, 2 Ausg., Leipzig 1958.
- HEJNIC J., Úkoly současného bádání o latinizujícím humanismu v Čechách a na Moravě v XVI. a na poč. XVII. stol., Česká literatura 3 (1955), S. 377—378.
- HENDRICH J., Vergilius na našich školách, Pio vati. Sborník . . ., S. 112—119.
- HERMANSKÝ F., Kronika zbraslavská po stránce slovesné (Kronika zbraslavská, Praha 1952, 757 ff.).
- HLAVÁČEK I., O studiu středověkých knižních katalogů, AUC, Phil.-Hist., II (1958), S. 179 bis 193.
- HLAVÁČEK I., Alexius Třeboňský a katalog jeho knihovny z konce 15. stol., Sborník historický 6 (1959), S. 223—252.
- HLAVÁČEK I.—HLAVÁČKOVÁ L., Studenti z českých zemí a Slovenska na vídeňské universitě. I. část, AUC, Historia Universitatis Carolinae Pragensis II (1961), S. 97—132.
- HOŠEK R., Sociální pozadí Augustinova spisu O boží obci, SPFFBU 1953, B 1, S. 67—99.

- HOŠEK R., Z posledních setkání antiky a křesťanství, SPFFBU 1962, C 9, S. 79—84.
- HRABÁK J., Die Bedeutung des lateinischen Humanismus für die tschechische Literatur und seine Beziehung zur tschechischen Wirklichkeit, SPFFBU 1961, E 6, S. 187—195.
- HRABÁK J., K metodologii studia starší české literatury, Praha 1961.
- HRABÁK J.—HAVRÁNEK B. a kol., Výbor z české literatury od počátků po dobu Husovu, Praha 1957.
- HRABÁK J.—HAVRÁNEK B.—DAŇHELKA J., Výbor z české literatury doby husitské I, Praha 1963.
- HRDINA K., Studenti z českých zemí na vysokých školách v cizině, VČA 28—29 (1919—1920), S. 32—66.
- HRDINA K., Řecká vydání Sigismunda Gelenia, Grohův sborník, Praha 1923, S. 141—143.
- HRDINA K., Centones českých humanistů 16. a 17. století, Pio vati. Sborník . . ., S. 80—111.
- HRDINA K., Ohlasy horatiovské u našich latinských humanistů, LF 63 (1936), S. 35—66.
- HRDINA K., Seneca v nejstarších českých překladech, ČČF 2 (1943/44), S. 147—159.
- HRUBÝ F., Knihovny na zámcích moravských ve století 16. a 17., Bibliofil 1932, S. 107—116, 141—146.
- CHROUST A., Monumenta palaeographica. Denkmäler der Schreibkunst des Mittelalters, II. Serie, III. Bd., München 1917.
- INDRA G.—VIELHABER G., Catalogus codicum Plagensium (Cpl.) manuscriptorum, Linz 1918.
- JANÁČEK J., Dějiny obchodu v předbělhorské Praze, Praha 1955.
- JIRÁNI O., Řecká a římská vzdělanost ve vývoji evropském, Praha 1922.
- KÁBRT J., Počátky české bibliografie, Praha 1961.
- KADLEC J., Dějiny kláštera Svaté Koruny, Čes. Budějovice 1949.
- KÄDNER O., Dějiny pedagogiky I—II, 2. Ausgabe, Praha 1923.
- KALISTA Z., Češi v Siene 1547—1646, ČCH 33 (1927), S. 117—127.
- KALISTA Z., Tři staré šlechtické libráře, ČSPSČ 36 (1928), S. 145—161.
- KAPP F.—GOLDFRIEDRICH J., Geschichte des deutschen Buchhandels I—IV, Leipzig 1886 bis 1903.
- KELLE J., Die klassischen Handschriften bis herauf zum vierzehnten Jahrhundert in Prager Bibliotheken, Abhandlungen d. königl. Ges. d. Wiss., VI. F., V. Bd., Prag 1872.
- KIRCHHOFF A., Die Leipziger Büchermesse von 1550—1650, Archiv f. Gesch. des deutschen Buchhandels 11 (1888), S. 183 ff.
- KIRCHHOFF A., Leipziger Sortimentshändler im 16. Jahrhundert und ihre Lagervorräte, Archiv f. Gesch. des deutschen Buchhandels 11 (1888), S. 204 ff.
- KNIHOPIS českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce 18. stol. I—II, 8 (Hrsg. von Z. TOBOLKA, F. HORÁK), Praha 1925—1963.
- KOLÁŘ A., Kosmovy vztahy k antice, Sborník filosofické fakulty Komenského university III (1925), Nr. 28.
- KOLÁŘ A., Vztahy evropské kultury k antice, Praha 1929.
- KOPECKÝ M., A contribution to the problems of the humanistic dialogue in Bohemia with respect to the technique of translation, SPFFBU 1961, E 6, S. 207—216.
- KOPECKÝ M., Literární dílo Mikuláše Konáče z Hoděšova, Praha 1962.
- KOPECKÝ M., Daniel Adam z Veleslavína, Praha 1962.
- KRÁL J., O Lobkovickém rukopise Platonových dialogů a rukopisech s ním příbuzných, LF 11 (1884), S. 32—39.
- KRÁL J., Filologická činnost Mistra Petra Codicilla z Tulechova. Příspěvek k dějinám klasické filologie v Čechách, LF 18 (1891), S. 401—413.
- KRÁL J., Mistra Jana Campana Vodňanského komedie Břetislav, LF 19 (1892), S. 172—181, 257—267.
- KRÁL J., Řecké básnictví humanistické v Čechách až do konce samostatné university Karlovy, Rozpravy filologické k počtĕ J. Gebauera, Praha 1898, S. 86—105.
- KRÁL J., Literární činnost humanistických profesorů university Karlovy mezi r. 1409—1622, LF 36 (1909), S. 401—427.
- KRÁL J., Aquillova komedie o Tobiášovi, Sborník filologický 4 (1913), S. 32—54.
- KRÁL J., Mistra Jana Campana Vodňanského komedie Břetislav, Praha 1915.
- KRÁL J., O prosodii české. I. Historický vývoj české prosodie, Praha 1923.

- KRÁL J., České logiky humanistické (Einleitende Studie zur Edition: Simon Gelenius [Jelenius] Sušický, Logika, Praha 1926 [Hrsg. von C. STEHLÍK]).
- KRISTEN Z., Gli studenti boemi a Roma fino al 1620, Atti del 2º Congresso Nazionale di Studi Romani, Roma 1931, S. 241–250.
- KRISTEN Z., Doktoři práv římské university z Čech před Bílou horou, ČMM 56 (1932), S. 181–192.
- KROESS A., Geschichte der böhmischen Provinz der Gesellschaft Jesu I, Wien 1910.
- LEHMANN P., Erforschung des Mittelalters. Ausgewählte Abhandlungen und Aufsätze I–IV, Stuttgart 1959–1961.
- LECHNER K., Verzeichnisse der in der Markgrafschaft Mähren im Jahre 1567 zum Druck und Verkauf erlaubten Bücher, ZfB 13 (1896), S. 158–170.
- LEPAŘ F., Rozbor českého překladu Isokratovy řeči k Demonikovi, učiněného od Václava Piseckého, LF 1 (1874), S. 281–305.
- LIFKA B., Zámecké a palácové knihovny v Čechách, Český bibliofil 1934, S. 39–54.
- LIFKA B., Zámecké, hradní a palácové historické knihovny v českých zemích ve sféře Národního musea, CNM 124 (1955), S. 77–97.
- LUDVÍKOVSKÝ J., Několik ohlasů vergiliovské legendy ve starší české literatuře, Pio vati. Sborník . . ., S. 62–79.
- LUDVÍKOVSKÝ J., Jiřího Třanovského latinské duchovní parafráze ód Horatiových, LF 63 (1936), S. 67–80.
- MÁCHAL J., Dějiny českého dramata, 2. Ausgabe, Praha 1929.
- MANITIUS M., Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters I–III, München 1911 bis 1931.
- MANITIUS M., Handschriften antiker Autoren in mittelalterlichen Bibliothekskatalogen, ZfB, Beiheft 67, Leipzig 1935.
- MARROU M. I., Saint Augustin et la fin de la culture antique, Paris 1949.
- MARTINEK J., De Hodeiovini bibliothecae reliquiis, LF 78 (1955), S. 76–78.
- MENCÍK F., Příspěvky k dějinám českého divadla, Praha 1895.
- MENCÍK F., Studenti z Čech a Moravy ve Wittenberku 1502–1602, ČČM 71 (1897), S. 250 bis 268.
- MOLNÁR A., Českobratrská výchova před Komenským, Praha 1956.
- MONUMENTA Germaniae Paedagogica Bd. II: Ratio studiorum et institutiones scholasticae societatis Jesu, tom. I. Ab anno 1541 ad annum 1599, Berlin 1887.
Bd. V, 2: Ratio studiorum ann. 1586, 1599, 1832, Berlin 1887.
- NAVRÁTIL B., Glossy k dějinám moravského tisku, ČMM 26 (1902), S. 43–56, 126–151.
- NEJEDLÝ Z., Česká missie Jana Kapistrána, ČČM 74 (1900), S. 57–72, 220–242, 334–352, 447–464.
- NENTWICH M., Verzeichniss der Handschriften in der Bibliothek des Stiftes Tepl I–II, Tepl 1925.
- NEUWIRTH J., Die Bücherverzeichnisse des Prager Thomasklosters vor den Husittenkriegen, ZfB 10 (1893), S. 153–179.
- NĚMEC J., Martial v literatuře české před F. L. Čelakovským, Sborník prací filologických Josefu Královi k šedesátým narozeninám, Praha 1913, S. 276–292.
- NORDEN E., Die antike Kunstprosa vom VI. Jahrhundert v. Chr. bis in die Zeit der Renaissance I–II, 3. Ausg., Leipzig–Berlin 1915–1918.
- NOSOVSKÝ K., Knihopisná nauka a vývoj knihkupectví československého, Praha 1927.
- NOVÁK A., Lukianovy ohlasy v literatuře české, LF 37 (1910), S. 431–447.
- NOVÁK J. B., Středověká diktamina v souvislosti s antikou a renaissancí, ČČH 15 (1909), S. 30–52, 200–218, 302–330, 393–424.
- NOVÁK J. V., Úsudek Jana Amosa Komenského o literatuře staroklasické, ČČM 71 (1897), S. 36–48.
- NOVOTNÝ F., O překladatelské činnosti Sigmunda Hrubého z Jelení, Sborník prací filologických Josefu Královi k šedesátým narozeninám, Praha 1913, S. 235–253.
- NOVÝ L., Dějiny exaktních věd v českých zemích do konce 19. stol., Praha 1961.
- PAULSEN F., Geschichte des gelehrten Unterrichts auf den deutschen Schulen und Universitäten vom Ausgang des Mittelalters bis zur Gegenwart. Mit besonderer Rücksicht auf den klassischen Unterricht I, 3. Ausg., Leipzig 1919.

- PAVEL R., Beschreibung der im Stifte Hohenfurt befindlichen Handschriften, Xenia Bernardina 1894, II, 2, S. 165—346.
- PIO VATI. Sborník prací českých filologů k uctění dvoutisícího výročí narození Vergiliova (Redig. von O. JIRÁNI, F. NOVOTNÝ, B. RYBA), Praha 1930.
- PIRCHAN G., „Rhetor et poeta“, MVDGB 76 (1938), S. 108—120; ZSG 1938, S. 218—229.
- PODLAHA A.—SITTLER, Chrámový poklad u sv. Víta v Praze, Praha 1904.
- PODLAHA A.—PATERA A., Soupis rukopisů knihovny metropolitní kapitoly pražské I—II, Praha 1910—1922.
- PODLAHA A., Catalogus incunabulorum, quae in bibliotheca capituli metropolitani Pragensis asservantur, Praha 1926.
- POPELOVÁ J., Jana Amose Komenského cesta k Všehápravě, Praha 1958.
- POPLATEK J., Studia z dziejów jezuickiego teatru szkolnego w Polsce, Wrocław 1957.
- PRAŽÁK E., Český překlad Platonovy Politeie z 15. stol., LF 84 (1961), S. 102—108.
- RYBA B., Matouš Collinus a jeho vergiliovská čtení, Pio vati. Sborník . . ., S. 95—111.
- RYBA B., Horatius v Čechách předhumanistických, LF 63 (1936), S. 1—34.
- RYBA B., Magistri Iohannis Hus Quodlibet. Disputationis de Quodlibet Pragae in Facultate Artium Mense Ianuario Anni 1411 habitae Enchiridion, Praha 1948.
- SALÁČ A., De codice Pragensi Somnii Scipionis cum commento Macrobiano, Acta Sess. Ciceronianae, Academia Scientiarum Polona, Warszawa 1960, S. 121.
- SANDYS J. E., A history of classical scholarship, 2. ed., Cambridge 1906.
- SCHALLICH G., Studenten aus den böhmischen Ländern und der Slowakei an der Universität Leipzig in den Jahren 1409—1548, Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl-Marx-Universität Leipzig 7 (1957—8), Gessellschafts- und Sprachwissenschaftliche Reihe, S. 65—85.
- SCHIECHE E., Neues über Johannes von Neumarkt, ZVGS 1934, S. 292 ff.
- SCHMERTOSCH R., Ioannis Cocini a Cocineto Opuscula I, Neue Jahrbücher f. d. klass. Alterthum 22 (1908).
- SCHMIDTOVÁ A., Disticha Catonis in codice Vindobonensi 969, Eunomia I (1957), S. 41—43.
- SCHMIDTOVÁ A., M. Jan Hus, Universitní promluvy, Praha 1958.
- SCHMIDTOVÁ A., Iohannes Hus, magister universitatis Carolinae, Positiones, recommendationes, sermones, Praha 1958.
- SCHMIDTOVÁ-VIDMANOVÁ A., Burleyovy Životy starých filosofů a jejich české překlady, Praha 1962.
- SCHWETSCHKE G., Codex nundinarius Germaniae literatae bisecularis, Halle 1850.
- SVOBODA K., Šimona Gelenia Sušického Logika a Rhetorika, LF 44 (1917), S. 353—356, 427—432.
- SVOBODOVÁ E., K nejstaršímu českému překladu Plutarcha, LF 78 (1955), S. 247—254.
- ŠEMBERA A. V., Páni z Boskovic a potomní držitelé hradu boskovického na Moravě, 2. Ausg., Viedeň 1870.
- ŠIMÁK J. V., Studenti z Čech, Moravy a Slezska na německých universitách v 15.—18. stol., ČCM 79 (1905), S. 290—297, 419—424; 80 (1906), S. 118—123, 300—305, 510—579.
- ŠIMÁK J. V., Rukopisy majorátní knihovny hrabat z Nostitz a Rhienecka v Praze, Praha 1910.
- ŠIMÁK J. V., O Kronice Martina Kuthena ze Šprinsberka, ČCM 88 (1914), S. 389—404.
- ŠMAHEL F., Knihovna Jana z Rabštejna, Zápisky katedry československých dějin a archivního studia KU III (1958), Nr. 3—4, S. 93—113.
- ŠMAHEL F., Základní problematika renesance a humanismu, ČsČH 7 (1959), S. 142—164.
- ŠMAHEL F., Počátky humanismu na pražské universitě v době poděbradské, AUC, Historia Universitatis Carolinae Pragensis, I (1960), S. 55—90.
- ŠMAHEL F., Přehled českého bádání o renesanci a humanismu, ČsČH 9 (1961), S. 265—279.
- ŠMAHEL F., Knihovní katalogy koleje Národa českého a koleje Rečkovy, AUC, Historia Universitatis Carolinae Pragensis 1961, II, 1, S. 59—85.
- ŠMAHEL F., Humanismus v době poděbradské, Praha 1963.
- TEIGE J., Adamové z Veleslavína, ČCM 73 (1899), S. 436—444, 494—504.
- TEIGE J., Základy starého místopisu Pražského I—II, Praha 1910—1915.
- TOMEK V. V., Děje university pražské. Díl I. Od založení učení Pražského až do uzavření kompaktát Basilejských (1348—1436), Praha 1849.
- TRUHLÁR A., O českých překladech z antických básníkův latinských a řeckých za doby střední (XV.—XVIII. stol.), Program akademického gymnasia v Praze 1885, 1887.

- TRUHLÁŘ A.—HRDINA K., Rukověť k písemnictví humanistickému, zvláště básnickému v Čechách a na Moravě v století XVI., I. (Abel—Collinus), Praha 1918.
- TRUHLÁŘ J., Sigismundus Gelenius, jeho život a působení vědecké, ČCM 60 (1886), S. 27 bis 47, 210—224.
- TRUHLÁŘ J., Počátky humanismu v Čechách, Praha 1892.
- TRUHLÁŘ J., Listář Bohuslava Hasištejnského z Lobkovic, Praha 1893.
- TRUHLÁŘ J., Humanismus a humanisté v Čechách za krále Vladislava II, Praha 1894.
- TRUHLÁŘ J., Dva listáře humanistické. I. Dra. Racka Doubravského. II. M. Václava Píseckého s doplňkem listáře Jana Šlechty ze Všehrd, Praha 1897.
- TRUHLÁŘ J., Catalogus codicum manu scriptorum latinorum qui in c. r. bibliotheca publica atque universitatis asservantur I—II, Pragae 1905—1906.
- TRUHLÁŘ J., Katalog českých rukopisů c. k. veřejné a universitní knihovny pražské, Praha 1906.
- TRÍSKA J., Středověký literární Krumlov, LF 84 (1961), S. 85—101.
- TRÍSKA J., „Nová literatura“ doby Karlovy a Václavovy, Sborník historický 10 (1962), S. 33—70.
- URBÁNEK R., Jednota bratrská a vyšší vzdělání až do doby Blahoslavovy, Brno 1923.
- URBÁNEK R., První utrakvistický humanista Šimon ze Slaného, LF 65 (1938), S. 200—228, 335—347.
- URBÁNEK R., Novoutrakvistický humanista Matouš Kollín z Chotěřiny a starší tradice hu-sitská, ČSPS 64 (1956), S. 1—16, 70—89.
- VÁVRA J., O držbě knih v Berouně 1537—1619, ČCM 65 (1891), S. 89—94.
- VOIGT G., Die Wiederbelebung des classischen Alterthums oder das erste Jahrhundert des Humanismus I—II, 2. Ausg., Berlin 1880—1881.
- VOLF J., Kde byly v Praze 1615 knihkupecké krámy?, ČCM 102 (1928), S. 188—189.
- VOLF J., Přehled vývoje knihkupectví a nakladatelství v Československu do převratu, Česko-slovenská vlastivěda VII, Praha 1933, S. 565—580.
- WALDE O., Československo a švédská literární kořist válečná, ČCM 105 (1931), S. 40—49.
- WEBER J.—TRÍSKA J.—SPUNAR P., Soupis rukopisů v Třeboni a v Českém Krumlově, Praha 1958.
- WIDMANN H., Geschichte des Buchhandels vom Altertum bis zur Gegenwart, Wiesbaden 1952.
- WILAMOWITZ-MOELLENDORF U. v., Geschichte der Philologie. Einleitung in die Altertumswissenschaft I, 1, Leipzig—Berlin 1921.
- WINTER Z., Městanské libráře z XV. a XVI. věku, ČCM 66 (1892), S. 65—79, 281—292.
- WINTER Z., Děje vysokých škol pražských od secessí cizích národů po dobu bitvy bělohorské (1409—1622), Praha 1897.
- WINTER Z., O životě na vysokých školách pražských knihy dvoje. Kulturní obraz XV. a XVI. století, Praha 1899.
- WINTER Z., Život v pražském Ungeltě r. 1597, ČCM 73 (1899), S. 14—44, 105—138.
- WINTER Z., Remesla dle národnosti v Starém Městě Pražském od r. 1526—1622. Statisticko-historická studie, ČCM 75 (1901), S. 401—450.
- WINTER Z., Život a učení na partikulárních školách v Čechách v XV. a XVI. století, Praha 1901.
- WINTER Z., Dějiny řemesel a obchodu v Čechách v XIV. a v XV. století, Praha 1906.
- WINTER Z., Remeslnictvo a živnosti v Čechách (1526—1620), Praha 1909.
- WINTER Z., Český průmysl a obchod v XVI. věku (Hrsg. von J. V. ŠIMÁK), Praha 1913.
- WOHLMANN B., Verzeichnisse der Handschriften in der Bibliothek des Stiftes Ossegg, Xenia Bernardina 1891, II, 2, S. 115—164.
- YOUNG R. F., Bohemian scholars and students at the english universities from 1347—1750, English Historical Review 37 (1923), S. 72—84.
- ZAHRADNÍK J., Záznamy o českých scholárech v Itálii, VČA 13(1904), S. 227—246.
- ZATSCHKE H., Karolinische Studien I. Zu Johannes von Neumarkt, MVGDDB 73 (1935), S. 1—19.
- ZÍBRT Č., Česká logika ze XVI. stol. od Šimona Jelenia Sušického, ČCM 72 (1898), S. 171—178, 252—263.
- ZÍBRT Č., Švédská studie o knihovně Petra Voka z Rožmberka, ČCM 79 (1905), S. 522—523.
- ZIELIŃSKI T., Cicero im Wandel der Jahrhunderte, 3. Ausg., Leipzig—Berlin 1912.